

Kazimierz Prus

Współczesna rosyjska modlitwa poetycka : modlitwy do Boga Ojca

Rusycystyczne Studia Literaturoznawcze 24, 135-156

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Współczesna rosyjska modlitwa poetycka

Modlitwy do Boga Ojca

Kazimierz Prus

ABSTRACT: The article deals with Russian contemporary prayer poems where poets beg, thank and adore God. They write texts by paraphrasing ritual prayers and imitating them by anacletic, anamnesis and addressative forms. Also, the poets make use of Orthodox formulas, and thus sacralize texts by introducing archaisms, syntactic parallelisms and repetitions of the whole stanzas and lines. The analyzed poetic prayers prove that a modern man makes requests to God in the main; seldom does he/she thank for God's blessing or praise God.

KEY WORDS: poetic prayer, illocutive potential, religious style, sacralization, ritualization

Modlitwa¹ jest rozmową z Bogiem lub świętymi, w której ich adorujemy, dziękujemy za otrzymane łaski i błagamy o rzeczy godne. Naśladowując modlitwę obrzędową, kanoniczną współcześni poeci rosyjscy tworzą indywidualne zwroty do Nadadresatów w modlitwach poetyckich. Bardzo często kierują wołanie do Boga Ojca. Wśród omawianych modlitw do Boga najczęściej jest modlitw błagalnych. Oranci (modlący się) proszą o różne łaski dotyczące ich osobiście, swoich bliskich, ludzi w ogóle. Prośby są zanoszone od „ja” lirycznego i zbiorowego podmiotu „my”, co wiąże się z uogólnieniem błagań, objęciem nimi zbiorowości.

Na wybranych przykładach zwróćmy uwagę na intencje orantów. W akcie prośby Władimir Strunski w wierszu *Proszę Cię, Boże prawy* (*Я прошу Тебя,*

¹ Szerzej o modlitwie zob.: J. Wierusz-Kowalski: *Język a kult. Funkcja i struktura języka sakralnego*. „Studia Religioznawcze PAN”. T. 4. Warszawa 1973; M. Makuchowska: *Modlitwa jako gatunek języka religijnego*. Opole 1998; M. Wojtak: *Modlitwa ustalona — podstawowe wyznaczniki gatunku*. W: *W zwierciadle języka i kultury*. Red. J. Adamowski, S. Niebrzegowski. Lublin 1999; Z. Ożóg: *Modlitwa w poezji współczesnej*. Rzeszów 2007.

Боже правый)² błaga Pana, Boga prawego³ i Ducha Świętego o czyste serce, sprawiedliwość czynów, ratowanie od nieszczęść, podążanie właściwą ścieżką, zdrowie, życie w uczciwości i miłości, umocnienie łaską woli służenia Bogu, posiłkowania się Słowem. W siedmiu strofach zastosowano pierścień kompozycyjny — zwrotka inicjalna jest powtórzona z nieznacznymi modyfikacjami jako finalna:

Я прошу Тебя, Боже правый:
Сердце чистое сотвори.
Полюбил я цветы и травы
В бесконечной к Тебе любви⁴.

Taka kompozycja służy spotęgowaniu siły wołania do Boga. Ten sam autor w wierszu *Potrzebuję Twojej miłości* (*Я нуждаюсь в Твоей любви*) prosi adresata («Всемогущий благой Господь») o zachowanie od zła, błogosławieństwo, zdrowie, łaskawość i zmiłowanie. Niekiedy modlitwy Strunskiego wpadają w ton modlitw przebłagalnych, jak w wierszu *Wybacz, Panie* (*Прости, Господь*). Korząc się za grzechy, przewinienia życiowe (egoizm, wątpliwości religijne, życie pozbawione sensu, dumę, niepohamowanie) przed Wszechmocnym Panem, zwraca się o odpuszczenie minionych win, prosi o nadzieję, cierpliwość i miłość. Potencjał prośby wzmagają rozkazniki w finalnej pozycji wersu («изгони», «научи», «измени») oraz korzenie się przed adresatem w antytezie («Я — червь, я — песчинка, как жалок и робок / Я перед величием Твоим»). Potęgowanie prośby łączy się w modlitwach Strunskiego z mnożeniem intencji, jak w wierszu *Panie, odpowiedz* (*Господу, подскажу*), gdzie strofa finalna staje się katalogiem błagań:

От соблазнов спаси, от ошибок, от глупых идей,
От себя самого, когда очень я стану неправым.
Огради от лихих, нехороших и злобных людей.
От свершения грехов, а ещё от страстей и кошмаров.

W *Mojej modlitwie* (*Моя молитва*) uprasza o błogosławieństwo, ucieszenie serca, miłość i wiarę, wzmocnienie woli dążenia do nieba. Błaga też o siły do walki z bólem i pokusami w imię miłości i potęgi Bożej. Ufa w odrodzenie duchowe i wzmocnienie wiary. W wierszu *Uwolnij nas od nas samych* (*Освободи от нас самих*) wołania do Stwórcy o wybawienie dusz, wybaczenie

² Autor nie podaje daty powstania modlitwy. Ta uwaga dotyczy też innych poetów, których twory przywoływane w tej pracy nie mają tu oznaczonego roku powstania.

³ Ten przymiot Boga odnotowany w Nowym Testamencie wylicza Bogusław Widła i odsyła do odpowiednich wersów Pisma. Zob.: *Słownik antropologii Nowego Testamentu*. Warszawa 2003, s. 17.

⁴ Wszystkie cytaty wierszowe w tej pracy, jako że dotyczy ona poezji internetowej, jeśli nie podano inaczej, według: www.stihi.ru.

błądzącym, uratowanie od samych siebie zanoszone są od zbiorowości. Jeśli błagania wypływają z serca oranta, nabierają charakteru przebłagalnego. Obwina się w nich przed Najmiłościvszym Bogiem za swoje nieprawości i prosi o wybaczenie (*Skrucha — Покаяние; Wybacz moje grzechy — Прости мои грехи; Poznanie ducha — Познание духа; Panie, zmiłuj się i wybacz — Господи, помилуй и прости*). Obiecuje przemianę życia i wierność. Natłok i siłę próśb obrazuje zakończenie jednego z nich:

Помилуй, Господи, прости
 Меня за все грехи бывые
 Я полон к ближнему любви
 Со злом бороться дай мне силы

Чтоб в Царств Божие войти,
 Я страх презрел перед могилой.
 Мне буде, грешному! Прости
 За то, что грешен. И помилуй.

Intencje błagalne w modlitwach są podobne, dlatego koncentrować się będziemy głównie na rozwiązaniach formalnych w tekstach, wskazujących na poszukiwanie możliwości wyrażenia intencji twórców.

W wierszu *Modlitwa (Молитва, 2011)* Marina Rodczenkowa błaga Boga o wybaczenie grzechów, ratunek od potępienia. Wśród przewinień wymieniane są: krzywoprzysięstwo, pijaństwo, upadek moralny i nieposzanowanie dekalogu, nieczystość i zabójstwa nienarodzonych. Katalog win przeplatają litanijne powtórzenia próśb «Прости!!!! — я тебя умоляю!!!!»; «Прошу тебя, Боже, прости».

Bardziej uporządkowaną konstrukcję błagań zawiera wiersz Borysa Pinajewa *Modlitwa (Молитва, 2010)*. Pięciokrotnie przywołany Pan — co wiąże się z jego afirmacją i urealnieniem — proszony jest o pocieszenie w cierpieniu, okiełznanie charakteru, wzmocnienie ducha, obdarzenie dobrymi uczynkami, wstawiennictwo za zmarłymi oraz wrogami. Formy rozkaznikowe «утоли», «укроти», «помяни», «укрепи», «упокой», «подари» rozpoczynają wersy oparte na paralelizmie i powtórzeniu — przy nieznacznej modyfikacji strofy pierwszej — w zakończeniu, co wzmacnia intencję błagalną modlitwy, podnosi jej dopracowanie poetyckie.

Kształt zwartej wiersza stychezego przybiera modlitwa o charakterze błagalno-pochwalnym autora posługującego się pseudonimem literackim Kupidon *Boże prawdziwy, Boże wszechmocny (Бог истинный, Бог всемогущий)*. Sławiąc „Boga prawdziwego, wszechmocnego, świętego, mocnego i nieśmiertelnego Pana siły”, podmiot zbiorowy „my” ubiega się o raj, wyrwanie z sfer szatańskich i zbawienie. Trzykrotnie powtarzane suplikacyjne adresatywy wzmacniają siłę kornej próśby.

Potencjał illokucyjny może wzmacniać też pierścień kompozycyjny i powtórzenia rozkaźników w anaforach. Takie rozwiązania zastosowane zostały w wierszu Natalii Soroki *Naucz mnie być szczęśliwą! Modlitwa* (*Научи меня быть счастливой!.. Молитва*, 2010). Strofa inicjalna wskazuje na właściwości prośby do nienazwanego adresata, którego identyfikację umożliwia tytuł:

Научи меня быть счастливой!...
 Научи меня быть дорогой!...
 Научи меня быть любимой!...
 Научи меня быть родной!...

Całość skonstruowano ze zdań rozkazujących i życzeniowych. Przykładem realizacji aktu prośby o zmiłowanie, uwolnienie od bólu, zawiści, złości, krzywd i osądu, rozpaczy i cierpień jest też jej wiersz *Włagam Ciebie, Boże!* (*Молю тебя, Боже*, 2010). Właganie oparto na paralelizmie syntaktycznym⁵ oraz pierścieniu kompozycyjnym w postaci powtórnego przywołania dwuwiersza: «Молю тебя, Боже!...».

Inne powtórzenia wprowadza do wiersza *W wiecznym sporze z ciemnością* (*В вечном споре с темнотою*, 2011) Oksana Pietuchowa. Jej błaganie Ojca o wsparcie wzmacniają trzy powtórzenia refrenu: «Боже правый, будь со мною, / Будь со мною, не покинь меня». Uobecniony w wyeksponowanej pozycji wersu nadadresat oraz styk wyrażen i repetycje słów budują wyjątkową moc tej prośby.

Inną konstrukcję ma modlitwa błagalno-dziękczynna Olgi Awakary *Modlitwa, którą można śpiewać, wymyślając swój motyw* (*Молитва, которую можно петь, придумав свой мотив*, 2010). Długi tekst powolnej modlitwy zdobią rozbudowane adresatywy afirmujące Istotę Boską, mające zapewnić jej przychyłność («Господи! Отец мой во Вселенной»; «Господи! Отец! Творец Небесный»; «Господи Отец!»; «Отец Земли! Родитель наш Небесный!»), i wielokrotnie powtórzone w błaganiach o ożywczą moc dla ziemi, wybaczenie dzieciom, otoczenie łaską, harmonią i miłością. Chwaląc Boga Ojca, oranta liczy na błogosławieństwo, ma nadzieję na raj.

Oranci przedkładają Bogu błaganie o rzeczy godne. Tatiana Rutkowska w wierszu *Stoję z wyciągniętą ręką* (*Стою с протянутой рукой*, 2009) prosi o miłość bliźniego, cierpliwość i przejrzenie duchowe, które wzmocni kontakt z Bogiem: «Дай радость жить — ради Тебя! / Мне большего не надо!».

Autor podpisujący się pseudonimem Oliunczik w wierszu *Ojcie Niebieski, jestem jeszcze dzieckiem...* (*Отец Небесный, я ещё «ребёнок»...*) tak kształtuje sytuację liryczną utworu, aby osiągnąć iluzję mowy dziecka, początkującego chrześcijanina, wołającego o pomoc:

⁵ Takie rozwiązanie składniowe dominuje też w wierszu *Wybacz, że nie jestem święta* — *Modlitwa* (*Прости за то, что не святая!.. Молитва?*, 2005).

Ты будь моим и зрением и слухом,
 Ты научи терпеть и понимать,
 Большую Благодать Святого Духа
 Из Рук Твоих с любовью принимать!

W wierszu *Dziękuję, Panie, za dar Twój łaskawy* (*Спасибо, Господу, за дар твой благодатный*, 2010) dziękczynienia i prośby do Boga wyrażone zostały w długich zdaniach naruszających tok rytmiczny, tworzących przerzutnie międzywrotkowe. Podkreślając intensywność błagań o dar poetycki, osiąga emocjonalny kontakt z nadadresatem, na co wskazuje zakończenie modlitwy:

Прости меня, Господь, и подскажи,
 как перейти на новую дорогу,
 что Ты наметил мне. И понемногу

я отпущу все то, что тянет грузом.
 Прости, что стала я другим обузой,
 И что стихов рожденья благодать
 на суетность пыталась заменять...

Прости, Господь!

Biały wiersz i stylizację archaiczną wykorzystuje Aleksander Szyrokov w wierszu *Modlitwa za bliskich* (*Молитва за близких*, 2010). Prosi Pana o wsparcie, łaskawość i opiekę w drodze. Sakralizując wypowiedź, stosuje archaizmy leksykalne («оставь», «отринь», «Тьмами») oraz aklamację «Аминь».

Eugenia Bilczenko w *Modlitwie* (*Молитва*) ubiega się u Najwyższego Pana i Boga o szereg łask i dobrodziejstw, które ulepszą życie, sprowadzą je na ścieżkę do nieba. Poetka szczególnie poleca oparte na dekalogu relacje międzyludzkie, oczekuje radości życia w wierze i nadziei. Ośmiorzotkowy tekst wykorzystuje paralelizmy składniowe i anafory.

Refreny w każdej strofie oraz litanijne wezwanie odnotowujemy w wierszu *Panie, zmiłuj się i wybacz* (*Господи, помилуй и прости*, 2010) Katali Władis. Pierścieniowe strofy wzmacniają wołanie o ratunek, np.:

Господи, помилуй и прости,
 Лишь Тебе задам свои вопросы,
 Положу в Твои Ладони розы,
 Господи, помилуй и прости!

Poetka w wierszu *Daj mi, Panie, ogień Miłości!* (*Дай мне, Господь, огонь Любви!*, 2007) z powodzeniem wprowadza zwrotkę sonetu, a w zdaniach błagalnych — paralelizm syntaktyczny («Дай мне»; «Дай Бог»), upraszając o miłość, dobroć, czystość, serdeczność i przemianę duszy. Szczególne nagromadzenie intencji zawiera strofa trzecia:

Дай Бог сорвать с души бинты!
 Дай Бог срубить сорняк печали!
 Дай Бог, чтоб мысли не предали,
 В моих следах цвели цветы...

W wierszu *Daj Boże, żeby wszystkie narody w świecie...* (*Дай Боже, чтоб все народы в ми...*, 2008) uprasza o zgodę między narodami opartą na prawdzie i miłości. Harmonię światową zapewni brak wojen i cierpień oraz rozpoznanie dobrej nowiny. O to modli się w czterech strofach inicjalnych tytułową sekwencją błagalną.

Interesującą strukturę posiada modlitwa błagalna Iriny Bieloborodko *Modlitwa* (*Молитва*, 2010). Pisana wierszem stychicznym, z potrójnymi rymami i oparta na paralelizmie, przynosi pokorne błaganie o wybaczenie grzechów — skumulowane szczególnie w finalnej konkluzji:

Помилуй Господи, помилуй всех людей,
 Помилуй Господи, и всех их пожалей,
 Помилуй Господи, прости, и все грехи нам отпусти.

Cerkiewna formuła błagalna, powielana w tekście osiem razy, tu zostaje jeszcze raz wyraźnie wzmocniona i zwieńczona konkluzją: «Господи помилуй, Господи помилуй, Господи помилуй! / Во имя Отца, и Сына, И Святого Духа».

Identyczna formuła błagalna wykorzystana jest też w wierszu Olgi Zaria⁶ *Panie, zmiłuj się* (*Господи, помилуй*). Oranta, który ufa Ojcu w każdej sytuacji życia, czterokrotnie powtarza: «Господи, помилуй!» Inaczej tę formułę błagalną stosuje Marina Pietrowa w wierszu *Panie, zmiłuj się* (*Господи, помилуй*). Dwukrotnie przytaczane wezwania dopełniają na wzór litanii błaganie konkretyzujące okoliczności prośby i powtórzone pierścieniowo wyrażenia precyzujące cel aktu:

Но — помилуй, Господи,
 Душу мою грешную,
 Душу безнадежную,
 Душу безутешную!

Repetycje są też podstawą konstrukcyjną błaganie Wiktora Grozowskiego w wierszu *Szukam Cię, Panie* (*Я ищу Тебя, Гос*). W emocjonalnym utworze mającym krótkie wersy wołając o pomoc, poprzez powroty słów i wyrażań uzyskuje rytmiczność i melodyjność, jak w zakończeniu:

⁶ Autorka prosi o nieodmianianie nazwiska.

Где Ты, Господи, Господи,
 Отзовись, отзовись...
 Слышу голос Твой, Господи:
 «Ты молись, ты молись!»
 Я зову Тебя, Господи,
 Посети, посети,
 Твоей мудрости рассыпи
 Освети, освети...

Archaizowaną wersję błagania o wysłuchanie stanowi wiersz Piotra Isakowa *Z głębokości upadku mojego wzywam Ciebie (Из глубины падения моего воззову к Тебе, 2010)*. Autor nawiązuje do psalmu 140. W jego tonacji domaga się pochylenia nad pogardzonym, upadłym człowiekiem. Wielokrotnie przerywa tok narracji o swoim życiu, małości i zatwardziałości serca, aby powtórzyć inicjalne prośby, rozważyć swoją sytuację i stawiać pytania Bogu, licząc na Jego ingerencję. Architektonika kolejnej modlitwy błagalnej Isakowa *Siedmiokrotne westchnienie (Семикратное воздыхание, 2011)* zasadza się na przywołaniu Pana w nagłosie każdej linijki tego wiersza białego, zawierającego podwójne błaganie, np. «Господи, сокруши горделивое сердце мое и научи меня любить». Na uwagę zasługuje też modlitwa błagalna Isakowa *Boże, Boże... (Боже, Боже..., 2010)*. Podmiot swoją sytuację egzystencjalną zestawia ze zdradą Judasza i stwierdza:

Боже, Боже,
 Я предагель тоже...
 И... надета...
 На меня петля...
 Боже, Боже...
 Кто же мне поможет?
 Припадаю,
 Плача и моля...

To emocjonalne wołanie, powtórzone jako refren cztery razy, ma skruszyć „Boga Wiecznego”, „Boga Miłosiernego” i wybłagać łaskawość⁷:

Боже, Боже,
 Боже Милосердный...
 Боже, Боже,
 Ты прости меня...

Siłę prośby wzmacniają emocjonalne zamilknięcia, liczne powtórzenia słów i archaizmy leksykalne («взыщи», «изыди»).

⁷ O łaskawości i miłosierdziu Boga zob.: J. Ratzinger: *Wprowadzenie w chrześcijaństwo*. Kraków 1996, s. 322—323.

Inaczej emocjonalność prośby osiąga Ludmiła Kabanowa w wierszu *Modlitwa* (Молитва, 2010). Miłosierdzie Boga ma wywołać pochwałą, której towarzyszy błaganie o oświecenie, cierpliwość i pokorę w wyzwoleniu z niewoli grzechowej.

Господи! Господи! Сила Великая!
 Дай мне прозрения в жизни моей
 Господи! Господи! Сила Чудесная
 Ты обними меня Тайной Твоей.

Interesujący kształt poetycki ma modlitwa błagalna Tatiany Judinej *Wybacz* (Ты прости, 2010). Opiera się na dwuwierszu pochwalno-błagalnym z finalną pozycją czasownika. Sławiąc Boga za ochronę, umocnienie i wybawienie, oranta prosi równocześnie o zmiłowanie:

Ты призри на меня, и помилуй,
 сохрани, сбереги от могилы!

Ты прости, мою грешную душу!
 Твоих замыслов — не нарушу!

Za dojrzałą modlitwę błagalną można uznać wiersz Aleksieja Bondarenki *Modlitwa do Boga* (Молитва к Богу, 2011), zawierający prośbę o wysłuchanie i zbawienie, uwolnienie od grzechów i cierpliwość. Ufność w opiekę Bożą buduje rozwinięta anakleza:

Ты — мой Творец, Ты — мой Спаситель,
 Ты — утешитель мой, благой.
 Ты — мой единственный Покровитель,
 Моё Ты, счастье и покой.

Niezwykłą zawartością i prostotą kompozycyjną wyróżnia się tekst błagalny Olesi Kuzrand-Plus *Modlitwa* (Молитва, 2010):

Словом ли, взглядом, прикосновением,
 Ликом святым в серебре —
 Душу заблудшую ангельским пением
 В добрых ладонях согрей.

Westchnienie o wsparcie bezpośrednio nie ujawnia adresata, niemniej (piecza nad aniołami przypisywana jest Bogu i Matce Boskiej) sygnał genologiczny w tytule oraz realia treściowe wskazują na sakralny horyzont kontaktu.

Do Boga kieruje modlitwę błagalną Swietłana-Fotinia w wierszu *O Boże, naucz mnie modlić się* (Боже, научи меня молиться). Modlitwa uznawana jest przez orantę za przejaw miłości, pozwalającej współczuć wrogom, wyba-

czać prześladowcom, unikać dumy i służyć ludziom. Miłość sprzyja zrozumieniu prawd Bożych, otwarciu na dobro, wyborowi właściwej drogi. Znaczenie modlitwy podkreśla pierścień kompozycyjny, tworzony przez dwuwiers: «О, Боже, научи меня молиться / До боли в сердце, до крови...».

W wierszu *Modlitwa (Молитва, 2010)* Swietłany Fotini, mającym charakter modlitwy pokutnej, podmiot żałując za grzechy, prosi o ratunek dla duszy. Z wiarą błaga Miłosiernego Boga o zbawienie wieczne:

Не оставь по смерти! Не отдай врагу!
Упованье в сердце свято берегу...
Не отринь, о, Боже! Векви будь со мной,
Я в Твою десницу предаю дух мой...

Modlitwa Ałły Aleninej *Благослав ми Боже, благославиеństwem Twoim (Благослови меня, Боже, благословением Твоим, 2010)* tylko anaklezą przechodzącą w anamnezę zapowiada udaną prośbę:

Господи Боже Всещедрый,
Боже — моя скала,
Бог — ты моя опора,
стена ТЫ моя от зла.

Mający zapewnić przychylność Boga i skuteczność modlitwy adresatyw «Господи, Боже Всещедрый» — powielany pięciokrotnie w błaganii o osłonę, błogosławieństwo, przemianę serca, wybaczenie win, pokutę i ekspiację — nie podwyższa poziomu poetyckiego modlitwy, z fragmentami niedopracowanymi, syntetyzującymi wulgaryzmy («рожа») z archaizmami («мя»). Całość sprawia wrażenie twórczości artystycznie niedojrzałej. Potwierdza to również modlitwa błagalna *Daj miłым przyjaciołom (Милым друзьям дай, 2010)*, rozpoczęta charakterystyczną inwokacją i anamnezą:

Мой милосердный Бог,
Мой милосердный Бог,
Мой милосердный Бог,
я пред Тобою склоняюсь.

Счастье моё — наш Бог,
Счастье моё — наш Бог,
Счастье моё — наш Бог,
только с Тобой улыбаюсь.

Uobecniony również wewnątrztekstowymi adresatywami Bóg («Мой милосердный Бог», «Щедрый и верный Господь», «Милый, любимый Бог») proszony jest o dobrodziejstwa i łaski dla ludzi. W modlitwie błagalnej *Boże, zjaw się (Боже, явись мне, 2011)* autorka łączy litanijne zwroty («Господи

наших жизней, / Господи Сущий Любви, / Боже Господь Милосердный, / милость Свою яви»), wyszukane adresatywy («Свет!»); «Праведный Боже, Святейший»; «Боже любимый и щедрый»; «Боже Отец Великий») z fragmentami wyraźnie niedopracowanymi, monologiem raz „ja” lirycznego, później — zbiorowego „my”.

Długość tekstu nie osłabia walorów artystycznych wiersza Nelli Zima⁸ *Жизне мкне, ничым гóрский поток* (*Жизнь мчится, словно горная река*, 2010). Medytację o życiu bez Boga uzupełniają trzy strofy właściwej modlitwy błagalnej o pomoc dla ludzi:

Не дай нам, Господи, Тебя опять забыть!
 Не отводи ласкающего взгляда.
 Ты помоги нам грех свой победить,
 Будь Утешенье наше и Отрада!

W zwartej modlitwie podmiot błaga Boga o ojcowską opiekę w grzesznym świecie. Pokornym wzywaniem miłosierdzia jest wiersz tej samej autorki *Отче, не поржикай...* (*Отче, не покидай...*, 2011), w którym pierścień kompozycyjny i pragmatycznie zastosowane wokatywy potęgują akt prośby:

Отче, не покидай,
 Отче, ведь я твоя,
 На гибель не обрекай
 Средь грешного Бытия.

Отче, не забывай!
 Целую ножки твои,
 Дверь в сердце не закрывай
 И сохрани в Любви.

Отче, не покидай...

Inaczej Nella Zima wzmacnia prośbę w wierszu *Modlitwa do Pana* (*Молитва ко Господу*, 2010). Kieruje ją do „Boga Prawego”, „Najmiłosierdzieszego”. Błaganie o ratunek ma formę litanii anamnetycznych pochwał:

Ты можешь все! Ты — Бог! Ты всемогущ,
 Ты — сердцеведец, вездесущ, всезнающ,
 Развей скопление надо мною черных туч,
 Ты в покаянии, Боже, всепрощающ!

Zintensyfikowany akt prośby o zmiłowanie i przemianę życia zawiera dwustroficzną modlitwę Tatiany Radynowej *Kim stanę, Boże, przed Tobą* (*Кем*

⁸ Autorka prosi o nieodmianianie nazwiska.

предстану, Боже, пред Тобою, 2011). Oranta wstydzi się swoich szat. Emocjonalnie zwraca się do Pana:

О помилуй, Господи, помилуй!
И меня любовию прости.
Ты Своей Божественною силой
И мои одежды просвети.

W utworze Galiny Paszynej *Ojcie Stwórco (Отец Творец!)*, 2010) modlitwa ma formę wiersza białego. Modląca się dziękuje „swojemu Bogu i Ojcu Ojców” za miłość oraz prosi o błogosławieństwo, realizację celów, kierowanie życiem i wspieranie innych.

Na tle tej prostej modlitwy wiersz Tatiany Nowik *Modlitwa do Boga (Молитва к Богу)*, 2011) jest kunsztowny w swej litanijnej konstrukcji. Tworzący wers prosty wokatyw „Boże” powtarza się jedenaście razy. Adresat błagany jest o różnorodne łaski.

Powielanie jest również domeną wiersza tej autorki *Proszę Twojej łaskawości, Boże (Прошу твоей милости, Боже!)*, 2011). Natłok prośb wzmacniają tu ponadto dwa refreny, formuły błagalne: «Прошу твоей милости, Боже!».

Niekiedy twórcy modlitw poetyckich starają się sakralizować swój tekst poprzez słowianizmy. Tak czyni Katerina Alenina w wierszu *Westchnienie do Pana (Воздыхание Господу)*, 2009). Błagając o wybawienie od nieszczęść, o radość życia i łaskę miłości „swojego Boga, Władcę i Pana”, podmiot prosi o bliski z nim kontakt. W tej modlitwie występuje liczna archaiczna leksyka («ланиты», «очи», «лик», «отри»). Autorka wykorzystuje również refrenowe powielanie strofy.

Podniosły ton błagania to typowy element modlitw Michaiła Mirianina *Ducha prawego daj nam, Stwórco (Дух нам правый дай, Создатель?)*, 2011). Podmiot uprasza o wsparcie, wiarę i prawość, o strach Boży i oddalenie pokus. Oto, utrzymany w hieratycznym stylu, finał prośby:

Искушенья да изыдут
От плоти моей,
Я прошу спаси нас души,
Милостью Твоей.

Namaszczony ton osiąga również poeta w wierszu *Ojcie Niebieski (Отец небесный)*. Wyróżnia się on nagromadzeniem litanijnych pochwał Boga. Rozbudowane anaklezy i anamnezy ujawniają przymioty Ojca, upraszanego o pomoc:

О Бог мой — бестелесный Дух.
Бог Вечный, Неизменный.
Ты Всемогущ и Вездесущ,
Всеблагий, Всеблаженный.

Всеправедных Ты дел Творец,
 Наш Вседержатель Властный.
 Начало Ты, Ты и Конец,
 Любовь и Мир Прекрасный.

Ты Промыслитель Всеведущ,
 Наш Царь, Отец Небесный,
 О Вседовольный, Щедрый Бог,
 Спаси Твой Мир телесный.

Ты Царь — Создатель, не разрушь!
 Сей мир — Твое Творенье.
 И грешных нас Ты образуй!
 В Тебе наше спасенье!

Ton dostojęnstwa dominuje również w modlitwie *Proszę o wybaczenie* (*Прошу прощенья*, 2011). Wielokrotnie poeta powtarza w niej wers «О Господи, прости, прости меня», łączy słowa wysokie («попусти») z niskimi, wulgarnymi («дерьмом», «смад»), nadużywa wokatywu — «о, Господи». *Homo orans* lubuje się też w powielaniu adresatywów i błagalnych wezwań. W utworze *Ratuj i ocal* (*Спаси и сохрани*, 2011) każdą z czterech strof inicjuje wersem «Господи! Спаси и сохрани». Mnoży prośby o bliskość z Bogiem, obcowanie z jego miłością i łaskawością.

Potencjał illokucyjny próśb w modlitwie *Nie opuszczaj mnie Panie* (*Не оставь меня Господь*, 2011) wzmacniają czasowniki w trybie rozkazującym w finalnej pozycji wersu («обнови», «размягчи», «озари») w dwóch początkowych strofach, w których również wykorzystano postpozycję przydawki («Правду Твою», «сады Твои»). Finalna strofa błagania naznaczona jest ufnością urzeczywistnienia:

Твоя воля на меня милостью сойдет.
 Праведность истопит лед — в душу мне войдет.
 Стыд за все дела мои тяжестью гнетет.
 Но безмерно верю я, что Господь спасет.

Wiersz *O, Panie, wybacz mi* (*O Господи, прости меня*, 2011) zawiera cały arsenał środków poetyckich typowych dla Mirianina. Dłuższy utwór (pięć strof) oparto na monotonnym, powolnym rytmie zdania hipotaktycznego. Wypełniają go — uobecniające Boga — różnorodne adresatywy («мой Святой, Милосердный»; «Святой мой Бог»; «Мудрый, Справедливый Бог»; «мой Свет, мой Бог») i prośby o darowanie win, wspomóżenie oraz zbliżenie do siebie. Orant ufa w opiekę Boga, obiecuje głosić jego chwałę i poprawę swojego życia:

И буду верен я Тебе, в деяниях и мыслях.
 И вознесу хвалу Творцу, и укреплюсь Тобой.
 Исполню долг свой на земле, данный Твоею волей,
 О Господи — прости меня, исправлюсь я борьбой.!

Modlitwa jest podniosła, czemu sprzyjają też użyte archaizmy: «узри», «попусти», «Отче», «сию».

Odmiernymi zgoła środkami podniosłość modlitw uzyskuje Lora Kozorowicka. W wierszu *Mój Ojciec nieziemski, chcę być z Toba na wieki* (*Мой Отец неземной, я хочу быть с Тобою навечно*, 2009) w zwartym sześciowersowym tekście błagalnym wyraża pragnienie stałej bliskości z Ojcem. Zdania wierszowe są bardzo długie, monumentalne, oparte na paralelizmie składniowym, chociaż pozbawione słowianizmów.

Archaizmów leksykalnych nie unika zaś Walentina Siedłowa w wierszu *Modlitwa* (*Молитва*, 2009). Intensyfikując błagania i mnożąc predykcje, podmiot kieruje modlitwę do Boga Najwyższego i Dziewicy Przenajświętszej, Matki Świętej. W kompozycji pierścieniowej każdej zwrotki i całego tekstu prosi o łaski, wierność, bliskość z Panem i uspokojenie. Kwintesencję błagań stanowi strofa ostatnia:

Боже Всевышний! Яви благодать!
 Жажущим — влаги, свежего хлеба,
 Чистым — любви, добрым — мирного неба!
 Боже Всевышний! Яви благодать!

Cały tekst sakralizują słowianizmy («лик», «в руце», «к женам»), zdania z postpozycją przydawki i finalnym szykiem czasownika.

Walorem modlitw Julenki Bortnik jest niezwykła kondensacja i zwartość. Przykładem może być czterowiersz *Zlituj się Boże nad tym, który teraz grzeszy* (*Помилуй Бог, кто ныне грешен*), zbudowany w formie prośby o zmiłowanie nad skruszonymi grzesznikami.

Wiersz Zinaidy Polakowej *Bez Ciebie jestem liściem, unoszonym przez wiatr* (*Без Тебя я лист, носимый ветром*, 2008) jest tworem synkretycznym — syntetyzuje trzy strofy medytacji nad grzesznym życiem oranty z finalną prośbą:

Неблагодарность Ты мою прости.
 Дай обрести надежду в покаянии,
 И помоги мир в сердце обрести.
 И не зависеть от воспоминаний.

Modlitwa błagalna Michaiła Sona *Wybacz mi Ojciec* (*Прости меня Отче*, 2012) jest ufną rozmową z Ojcem, zawierającą pytania do niego oraz prośby o wiarę i wierność. Pytania retoryczne wzbogacają też wiersz tego autora Pa-

nie, jestem przed Tobą (*Господь, я перед Тобой*, 2011). Orant deklaruje w nim wierność przykazaniom i uprasza o rozeznanie drogi życiowej wiodącej do Boga. Pytanie pojawia się również w modlitwie *Panie, oto moja dusza* (*Господь, ну вот моя душа*, 2011). Charakterystycznymi elementami architektoniki tego wiersza są repetycje wyrażen, np.:

Я просто жить хочу Господь!
Хочу я жить... Хочу я жить!
За всё Тебя благодарить!
За всё любить! За всё... любить.

Multiplikacja fraz oraz zamilknięcia są znakiem emocji, głębokich doznań oranta w rozmowie z Panem.

W wierszu Michaiła Szyszygina *Modlitwa poety* (*Молитва поэта*) podniosłość łączy się z emocjonalnością. Orant dostrzega tajemnice kosmosu i przyrody niedostępne poznaniu, przeto przekornie prosi „wszystkowidzącego Stwórcę” o rzeczy codzienne, zbliżające do Niego:

И счастья дай, и злата мне в ладони.
Прославь, и водрузи венец.
И дай в награду молодую деву,
Продолжи род, не дай попасть в межу,
И подведи к Познанию Древу, —
И на алтарь я душу возложу

Wśród modlitw błagalnych dominują zatem indywidualne zwroty do Boga, ufne, przeniknięte emocjami. Ich twórcy operują paralelizmem, powtórzeniami, kompozycją pierścieniową. Są to często formy sakralizowane przez słowianizmy, wyszukane i rozbudowane adresatywy oraz inne zabiegi składniowe.

W modlitwach dziękczynnych twórcy — w postawie ufności i wiary — głoszą wdzięczność Bogu za łaski, opiekę i życzliwość wobec ludzi⁹.

W. Strunski w wierszu *Dzień chwały Pańskiej* (*День славы Господней*) dziękuje Bogu za piękno i natchnienie, za stworzenie wszechświata, wytrwałość w zmaganiach z szatanem, za życie i wiarę. Wdzięczność „Panu szczęśliwemu i najmądrzejszemu” okazuje za miłość i szczególne podniety poetyckie:

Я стал орудием послушным
В твоих руках, о, Благодущный.
Душа моя, как ты нетленна
О, Царь царей, Творец Вселенной.

Modlitwa ta wyróżnia się rozwiniętym paralelizmem „za” i licznymi anaforamami.

⁹ O obecności Boga w dziejach świata i ludzi zob.: *Encyklopedia katolicka*. T. 2. Lublin 1985, s. 904.

Ewgenia Zich uczyniła paralelizm syntaktyczny «Благодарю, что...» podstawą konstrukcyjną wiersza *Wdzięczność* (*Благодарение*, 2010). Jedenaście powtórzeń tej formy zdaniowej służy wyrażeniu podziękowań Panu za Rosję, piękno i porządek świata, za wiarę i wskazanie ścieżki życiowej, cnoty chrześcijańskie i skrucę. Modlitwa utrzymana jest w podniosłym tonie, o czym świadczy strofa o Rosji:

Благодарю Тебя, Господь, что есть моя Россия!
 Благодарю Тебя, что есть родной народ.
 Благодарю, что есть места Святые.
 И родники чистейших вод!

Na paralelizmie syntaktycznym oparta jest zwarta modlitwa dziękczynna T. Rutkowskiej *Dziękuję Ci za wszystko* (*Благодарю Тебя за всё*, 2009). W pierścieniu kompozycyjnym stworzonym przez wers «Благодарю, благодарю Тебя за всё!», eksponującym siłę aktu podziękowania, wyszczególniono szereg łask, darów losu, godnych wdzięczności.

Na podziękowaniach Ojcu opiera się nieco archaizowany wiersz tej samej autorki *Przyjmuję wszystko, co jest* (*Я принимаю все как есть*, 2009). Podmiot deklaruje zdanie się na wolę Boga, jemu wierzy i w nim pokłada nadzieję, co dobitnie wyznaje w zwrotce finalnej:

И немощь немощных нося,
 И в немощи своей взывая
 Я буду, с верой принимая,
 За всё благодарить Тебя!

Słowianizmy («деснице», «есмь», «доколе»), anafory i powtórzenia słów utrzymują hieratyczność stylu tej modlitwy.

Wierszem synkretycznym dziękczynno-błagalnym jest modlitwa Ałkory *Dziękuję, Panie, za dar Twój zbawienny* (*Спасибо, Господу, за дар Твой благодатный*, 2010). Część inicjalną stanowi akt podziękowania za talent poetycki i przemianę życia. Część finalna zawiera prośby o wsparcie na nowej ścieżce i wybaczenie popełnionych błędów.

Konstrukcję dziękczynną, opartą na paralelizmie „dziękuję za”, wykorzystuje K. Władis w wierszu *Dziękuję Ci, Panie, za wszystko dziękuję* (*Благодарю Тебя, Господь, за всё благодарю!*, 2011). Autorka — na co sama wskazuje — parafrazuje i znacznie rozbudowuje modlitwę Natalii Wieczerskiej *Panie, dziękuję Ci* (*Господь, Тебя благодарю*). Jej wdzięczność dotyczy zjawisk przyrody, darów losu, osiągnięć życiowych i duchowych. Konstrukcja «Благодарю Тебя», «Благодарю за» powtarza się piętnaście razy w wierszu stychicznym z dokładnymi rymami sąsiadującymi — charakterystycznymi dla tradycyjnego modelu modlitwy.

Konstrukcja wierszowa oparta na paralelizmie „dziękuję za...” dominuje też w modlitwie Eleny Swiet *Dziękuję Ci (Благодарю Тебя!*, 2010). W sześciowrotkowym tekście paralelizm „za” pojawia się czternaście razy. Podziękowanie dotyczy rzeczy wielkich i małych w życiu oranty, np.:

За кисть, краски и холст,
За то, что путь мой не прост.
За ручку и белый листок,
За свежей воды поток.

Tę samą formę paralelizmu wykorzystuje P. Isakow w modlitwie *Dziękuję Ci (Благодарю Тебя!*, 2008). Oto strofa inicjalna:

Благодарю Тебя, Господи, за свет,
За пробуждение ото сна,
За яркий солнечный рассвет,
Каким ликует тишина...

Konstrukcja „za” lub „i za” powtarza się szesnaście razy. Powodem wdzięczności są sprawy codzienne i doskonalenie duchowe.

Modlitwę zawierzenia, dziękczynienia stanowi wiersz Aleksandra Sołodownikowa *Jak postanowisz, tak i trzeba (Как Ты решаешь, так и надо)*. Otoczony pierścieniem kompozycyjnym wiersz stychiczny jest deklaracją zgody na działania Pana, które będą służyć zbawieniu. Wdzięczność utrwala powtórzenie:

Как Ты решаешь, так и надо.
Любою болью уязви.
Ты нас ведешь на свет и радость
Пулями скорби и любви.

Hymnem wdzięczności jest też jego modlitwa dziękczynna *Nie przestanę chwalić Boga (Я не устану славить Бога)*. Cześć Bogu należy się za przeżyte dni, spotkanych, radosnych ludzi:

Я не устану славить Бога
За чудеса прожитых дней,
Что так была моя дорога
Полна светящихся людей.
За то, что ими был обласкан,
Общался с ними, говорил
Без опасения, без маски
И радость сердцу находил.

Emocjonalną modlitwą dziękczynną jest wiersz Ludmiły Kabanowej *Rozpływam się w Tobie, o Boże* (*Я растворяюсь в Тебе, о Боже*, 2010). Oranta wyraża gotowość komunii z „Cudownym Pięknem Boga”, jest wdzięczna za opiekę i łaskę trwałego związku:

Спасибо, Господи, Пречудный
 Что рядом Ты со мной всегда
 Молю Тебя, о Мой Премудрый,
 Чтоб не оставил никогда!

W swojej modlitwie *Za wszystko dziękuję* (*За всё спасибо*, 2010) A. Aleni-na deklaruje wdzięczność „szczodremu Bogu” za niewzgardzenie błaganiami o szczęście, o zmycie win grzechowych, o wsparcie na ścieżce do nieba. Podziękowanie osiąga apogeuum w finale:

Спасибо, Бог любимый,
 Спасибо, мой Отец,
 Спаситель и спасатель
 Твоих людских сердец.

Podobnie dziękczynienie Bogu wyrażone zostało w wierszu Walerija Suworowa *Dziękuję Tobie, Panie* (*Спасибо, Господу, Тебе*, 2011). Tytułowa formuła cerkiewna w tekście została powtórzona dziewięć razy w podziękowaniu za łaski i dobrodziejstwa Boga wobec ludzi. Udany wiersz stychiczny posiada też pierścień kompozycyjny w postaci pięciowiersza:

Спасибо, Господи, Тебе,
 Что тонкой кожей награждаешь,
 И путь к сомненьям преграждаешь,
 Спасибо, Господи, Тебе.
 Спасибо, Господи, Тебе...

Krótką modlitwą dziękczynną jest wiersz Andrieja Łogwinowa *Panie! Słońce mojej duszy!* (*Господу! Солнце моей души!*, 2007). Dziękczynienie za blask łask metaforycznie określone Panu wypowiada szczęśliwy człowiek:

Ты и сквозь мрак беспросветных дней
 льёшь несказанный свет...
 Господи! Радость души моей! —
 снова шепчу в ответ.

Długa modlitwa z przemienną intencją dziękczynno-błagalną *Dziękuję, Panie, za wszystko!* (*Спасибо, Господу, за все!...*, 2007) wyszła spod pióra Anny Kułaginej-Fursinej. Powtarzając czterokrotnie wers «Спасибо, Господи, Тебе», głosi wdzięczność za pomoc, opiekę nad Rosją, jej bogactwem przyro-

dy. Dziękczynienie przechodzi w przebłaganie poprzez dwukrotne prośby w formie imperatywnej «Прости нас, Господи, за все» zawarte w paralelnych konstrukcjach «Пошли нам, Господи». Całość wiersza stychicznego ze sporadycznymi rymami utrzymana jest w tonacji „bogoojczyźnianej”.

Paralelizm syntaktyczny buduje też architekturę wiersza Olgi Wielewej *Dziękuję!* (*Благодарю!*, 2011). Formuła wdzięcznościowa «Благодарю, Тебя, Боже» powielona została siedem razy, a objaśnienie „za co” — jedenaście razy. Słowa «благодарю» i «за» — wyróżniające tę udaną modlitwę — tworzą wielokrotne anafory.

Al. Kowanow w wierszu *Modlitwa o zachodzie* (*Молитва на закате*, 2011) syntetyzuje dziękczynienie i prośby. Stosuje paralelizm „dziękuję za...”. Błaga Ojca o opiekę nad Rosją, o nadzieję dla siebie. Podniosłość modlitwie zapewniają słowianizmy («найпаче», «во царствии», «сирых», «заблудший», «коль»), długie zdania z finalnymi czasownikami i postpozycją przydawki.

Modlitwy dziękczynne — strukturalnie podobne do siebie — są przeważnie oparte na paralelizmie i kompozycji pierścieniowej oraz hieratyczne stylowo. Niekiedy autorzy łączą w nich podziękowanie z prośbą i pochwałą.

Wśród modlitw do Ojca najmniej jest pochwalnych, w których człowiek uwielbia Boga za opiekę i adoruje jego moc i wielkość, uznaje w kontemplacji jego transcendencję.

Kupidon w wierszu stychicznym *Święty, Święty, Święty Bóg* (*Свят, Свят, Свят Бог*, 2009) w imieniu podmiotu zbiorowego sławi Stwórcę uobeczonego wokatywami «Благий»; «Бог Сильный». Podnosi jego przymioty — łaskawość i sprawiedliwość. Błagając o wybawienie, trzykrotnie powtarza słowa konkluzji:

Свят, Свят, Свят Бог! Он грех простит нам,
Благославляя в утра час.
По Богородицы молитвам
Помилуй нас, помилуй нас.

Więcej próśb występuje w jego modlitwie pochwalno-błagalnej *Boże prawdziwy, Boże wszechmocny* (*Бог истинный, Бог всемогущий*). Sławiony pochlebstwami («истинный», «всемогущий», «милосердный», «крепкий», «святой и бессмертный», «Господи силы») Stwórca proszony jest o wyzwolenie ludzi z siateł szatańskich i zbawienie.

Zwartą modlitwą pochwalną jest wiersz Lilii Meradzi *Wielki Boże — Jesteś moim życiem!* (*Великий Бог — Ты жизнь моя!*). Wyznając miłość i wdzięczność za stworzenie i zdrowie oranta prosi „Żywego, Wszchemocnego, Wielkiego Boga” o wybaczenie i łaski.

Dwustroficzną pochwałą Boga stanowi wiersz N. Soroki *Dzięki Bogu, za wszystko!* (*Слава Богу, за всё!*..., 2010). Oranta słaWi Boga za uniżoność, miłość, czułość, za szczęście i marzenia. Pragnie zbliżyć się do Niego:

Слава Богу, за всё!.. Пусть теплеет —
 На душе. И растает тоска.
 Слава Богу!... Пусть в сердце светлеет
 И очиститься в этом душа!

Oparta na czterokrotnej formule cerkiewnej „Слава Богу” modlitwa jest żywa i przeojona wiarą.

Intencja chwaleńa jest podstawowym elementem potencjału illokucyjnego zwartego, utrzymanego w podniosłej tonacji wiersza Ałkory *Chwal, duszo moja, Pana* (*Прославляй, душа моя, Господа*, 2009). Jest to parafraza psalmu pochwalnego z czterokrotnym powtórzeniem tytułowego wezwania:

Прославляй, душа моя, Господа,
 Ибо славен Он, как никто другой,
 Прославляй, Душа моя, Господа,
 Сбереги навек его лик Святой,
 Прославляй, душа моя, Господа,
 Помни все Его воздаяния,
 Пой хвалу, душа моя, Господу,
 И прими достойно страдания!

Dłuższą modlitwę stworzył P. Isakow w wierszu *Za wszystko chwala Bogu* (*За всё слава Богу!*, 2010).

За всё слава Богу!
 С молитвой в дорогу.
 Её не хватает,
 Ленюсь я, бывает...

Charakterystyczny dwuwiers w modlitwie z przemienną intencją pochwalno-błagalną w wierszu *Wybacz* (*Ты прости*, 2010) zastosowała T. Judina. Oddając hołd Bogu za opiekę, oświecenie, błogosławieństwo i ratunek prosi o ocalenie i wybaczenie grzechów. Przytoczmy tylko początek:

Дай же силы мне, мой Бог, и дальше!
 Жить хочу свободно и без фальши,
 Не хочу ни в чём я притворяться,
 Петь хочу и жизни улыбаться!...

Zaimek zwrotny w anaforze („Ty”) i finalna pozycja czasownika to typowe cechy modlitwy.

W modlitwie Swietłany Fotini *Miłość Twoja bezkresna* (*Любовь Твоя бесконечна*, 2008) sławione są łaskawość, miłość i działanie Opatrzności. Afirmując wolę Przedwiecznego, oranta głosi jego chwałę:

Тебе, мой Отец Небесный,
Журчанье ручьёв, пенье птиц,
Детей Твоих душ покаянье,
Елей благородных девиц,
Тебе поет славу вечность!
К Тебе же душа моя
Стремится сквозь бесконечность...
Да будет воля Твоя!

Natłokiem pochwał w anaklezach przechodzących w anamnezy wyróżnia się modlitwa pochwalno-błagalna M. Mirianina *Ojciec Niebieski* (*Отец небесный*). Upraszany o pomoc Bóg sławiony jest za swoje przymioty:

О Бог мой — бестелесный Дух.
Бог Вечный, Неизменный.
Ты Всемогущ и Вездесущ,
Всеблагий, Всеблаженный.

Всеправедных Ты дел Творец,
Наш Вседержатель Властный.
Начало Ты, Ты и Конец,
Любовь и Мир Прекрасный.

Ты Промыслитель Всеведущ,
Наш Царь, Отец Небесный,
О Вседовольный, Щедрый Бог,
Спаси Твой Мир телесный.

Ты Царь — Создатель, не разрушь!
Сей мир — Твое Творенье.
И грешных нас Ты образуй!
В Тебе наше спасенье!

Inną formę oddania czci Bogu wybiera L. Kozorowicka w wierszu *Uwielbiam, uwielbiam, uwielbiam* (*Возвеличиваю, возвеличиваю, возвеличиваю*, 2009). Ośmiowiersz zawiera cztery wersy tytułowego sławienia imienia Boga. Poprzez patos i celebrację osiągnięta została psalmiczna podniosłość aktu pochwalnego:

Возвеличиваю, возвеличиваю, возвеличиваю
Я Имя Бога;
Возвеличиваю, возвеличиваю, возвеличиваю
Имя дороге;

Возвеличиваю, возвеличиваю, поднимаю Его
 Я как знамя;
 Возвеличиваю, возвеличиваю, возвеличивать
 Не перестану!

Pierścień kompozycyjny w postaci dwuwiersza pojawia się w modlitwie pochwalnej *Uwielbiam Cię, mój Boże (Благоговею пред Тобой, мой Бог!, 2010)*. Emanuje z niej głęboka cześć i szacunek wobec Boga:

Благоговею пред Тобой, мой Бог,
 Склоняю низко голову в почтеньи.

Modlitwa pochwalna *Imię Twoje sławne (Имя славное Твое, 2011)* opiera się na powtórzeniach wersów, paralelizmach składniowych w zdaniach sławiących imię Boga, które winni poznać wszyscy. Modlitwa przeniknięta jest duchem judaizmu:

Имя славное Твое
 Поднимаю я, как знамя —
 Выше всех своих проблем,
 Выше всех своих работ,
 Выше всех высоких тем,
 Выше всех своих забот!
 Имя славное Твое
 Поднимаю я, как знамя —
 Да пребудет вечно с нами!
 Имя славное Твое,
 Поднимаю я любя —
 Выше всех своих проблем,
 Выше всех своих работ,
 Выше всех высоких тем,
 Выше всех своих забот!
 Имя славное Твое,
 Поднимаю я любя —
 Да узнают все Тебя!

Paralelizm syntaktyczny jest podstawą konstrukcyjną modlitwy Tatiany Bułańczikowej *Sława Tobie, Panie (Слава, Господу, Тебе!, 2009)*. W części petycyjnej oranta chwali Boga za różne zjawiska przyrodnicze, mądrość Biblii, kierunek życia prowadzącego ku Boskiej miłości. Tytułowa formuła modlitwena tworzy pierścień kompozycyjny tego pięciowrotkowego wiersza pochwalno-dziękczynnego.

Modlitwy pochwalne — rekapitulując — czerpią ze składników stylu religijnego, nie osłabiają oficjalności, nie wprowadzają standardowych elementów stylu wypowiedzi. Ich związek z modlitwą obrzędową, ustanowioną podkreślają formuły i wezwania cerkiewne. Elementy finalne modlitwy — konkluzje

i aklamacje — niemal nie występują. Rzadko pojawiają się też w nich formy wyznania i rozważania, które służą umacniającemu spotkaniu z Bogiem.

Przeprowadzone obserwacje nad modlitwą poetycką do Boga Ojca wskazują, że jest ona mocno powiązana z modlitwą konwencjonalną — poprzez anaklezy, anamnezy, adresatywy. Poeci często wykorzystują też formuły i wezwania cerkiewne, unikają zaś konkluzji i aklamacji. Sakralizacja modlitwy dokonuje się poprzez stylizację archaiczną, tonację psalmiczną, paralelizm syntaktyczny, powtórzenia zwrotek i wersów w kompozycji pierścieniowej. Poeci rzadko sięgają po formy wyznania, modlitewnego rozważania, chętnie stosują akt prośby, podziękę i pochwałę, niekiedy łącząc ich elementy i tworząc formy synkretyczne. Modlitw pogranicznych jest jednak niewiele, co świadczy o wyraźnym profilu gatunkowym z jednoznacznym potencjałem illokucyjnym, zwykle prośby lub podziękowania. Analizowane modlitwy należą do kornych, pisanych w określonych intencjach, które tłumaczą nawet pewne niepowodzenia poetyckie w niektórych tekstach. Jak należy sądzić, autorzy wiedzą, że modlimy się nie słowami, ale sercem. Człowiek najczęściej prosi Boga, trzykrotnie rzadziej dziękuje za otrzymane łaski a sporadycznie tylko sławi Pana, nie przedkładając mu przeważnie indywidualnych próśb.